

ΚΟΡΙΝΝΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΑΛΜΠΡΟΣ ΕΝΥΔΑΛΗΣ

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 8. ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 12. — Ἐκαστον φυλ. τιμᾶται λ. 10. — Γερμανία Κ. ο. ρ. ἢ ν. η. ἐν τῇ τ. π. τ. ἢ Κ. ο. ρ. ἢ ν. η. σ. — Αἱ τὸ περιοδικὸν ἀπορῶσαι ἐπιστάλαι διευθύνονται πρὸς τὸν ἰκδότην.

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΙΩΤΗΣ

Ο ΤΡΙΣΣΙΝΟΣ

Μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν βαρβάρων κατάλυσιν τῆς ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας πλείσται ἐσχηματίσθησαν γλῶσσαι ἀπὸ τῶν τῆς λατινικῆς λειψάνων, ὡσπερ πλείστ' ἀνηγέρθησαν βασιλεια ἐπὶ τῶν τῆς Ῥώμης ἐρείπιων. Εἰς ἅπασαν τὴν Δύσιν οἱ κατακτηταὶ μετεκόμισαν τὴν βαρβαρότητα καὶ τὴν ἀμάθειάν των· αἱ τέχναι πᾶσαι ἀπώλοντο, ὅτε δὲ μετὰ ὀκτῶ αἰῶνας ἤρξαντο ν' ἀναγεννῶνται, οἱ Γότθοι ἀνεφάνησαν μετὰ τῶν Βανδάλων· δυστυχῶς ὁ τι τῆς τῶν χρόνων ἐκείνων ἀρχιτεκτονικῆς καὶ γλυπτικῆς ὑπολείπεται ἡμῖν συμπλήρημα ἰδιόρρυθμόν ἐστιν ἀπειροκαλίας καὶ δυσαρμονίας· αἱ ὀλίγαι συγγραφαὶ τοῦ αὐτοῦ ἦσαν ποιῶν. Οἱ μοναχοὶ τὴν λατινικὴν γλῶσσαν ἐτήρησαν, ἵνα τὴν διαφθεύρωσιν· οἱ Φράγχοι δέ, οἱ Βάνδαλοι καὶ οἱ Γερμανοὶ συνέμιζαν ἐν τῇ παρεφθαρμένῃ ταύτῃ λατινικῇ τὴν ἀκατανόητον καὶ ἄγονον αὐτῶν διάλεκτον, ἡ ἰταλικὴ ἐν τέλει γλῶσσα, ἄτε πρεσβυτέρα τῆς λατινικῆς θυγάτηρ, πρώτη ἀπεκαθάρη, εἶτα ἡ ἰσπανικὴ· ἔπειτα ἡ τε γαλλικὴ καὶ ἀγγλικὴ ἐβελτιώθησαν.

Πρώτη τῶν τεχνῶν ἡ ποίησις ἐκαλλιεργήθη ἐπιμελῶς. Δάντης καὶ Πετράρχης ἐγράψαν, καθ' ὃν χρόνον οὐδὲν ὀπωσοῦν καλὸν πεζὸν σύγγραμμα ὑπῆρχε. Παραδόξως παρ' ἅπασιν τοῖς ἔθνεσιν οἱ ποιηταὶ προεξάρχουσι παντὸς εἶδους συγγραφέων! Ὁ Ὀμηρος ἤκμασε παρ' Ἑλλησι πρὸ ἐνός καὶ πλέον αἰῶνος, πρὶν ἢ τις ἱστορικὸς ἀναφανῆ· τὰ τοῦ Μωυσέως ἄσματα εἰσι τὸ ἀρχαιότερον μνημεῖον τῶν Ἑβραίων· παρὰ τοῖς Καραΐβαις ἀπαντᾶ τις ἄσματά, ἐν ᾧ πᾶσαν τέχνην ἀγνοοῦσιν· οἱ παρὰ τὰ παράλια τῆς Βαλτικῆς βάρβαροι κατεῖχον τοὺς περιωνύμους αὐτῶν ῥο υ ν ι κ ο ὺ σ στίχους, ἐν ᾧ τὴν ἀνάγνω-

σιν ἠγνῶσιν· ὅπερ, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, δεικνυσὶν ὅτι ἡ ποίησις ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶν ἔμφυτος πλέον ἢ ὅσῳ τις ὑπολαμβάνει.

Ὅπως ἂν ἦ, ὁ Τάσσοσ ἦν ἐτι ἐν σπαργάνοις, ὅτε ὁ Τρισσίνος, συγγραφεὺς τῆς περιφήμου «Σοφονίσθης», πρώτης τραγωδίας εἰς δημῶδη γλῶσσαν, ἐπεχείρησε σύνθεσιν ἐπικοῦ ποιήματος· ἔσχεν ἀντικείμενον τὴν τῆς Ἰταλίας ἀπὸ τῶν Γότθων ἀπελευθέρωσιν ὑπὸ τοῦ Βελισαρίου ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας Ἰουστινιανοῦ· τὸ ὄλον σοφόν ἐστι καὶ κανονικόν, ἀλλ' ἡ ποίησις ἀσθενής· ὅπως δῆποτε τὸ ἔργον τοῦ ἐπέτυχε καὶ ἡ φιλόκαλος αὐτῆ ἠὼς διέλαμπε μέχρι τῆς ἡμέρας, ἧτις ἀνέδειξε τὸν Τάσσον.

Ὁ Τρισσίνος ἐκέκτητο εὐρείαν πολυμάθειαν καὶ μεγάλην ἰκανότητα. Λέων ὁ Γ' τὸν μετεχειρίσθη ἐπὶ πολλῶν σοβαρῶν τοῦ υποθέσεων, ἐχρημάτισε πρεσβευτῆς παρὰ Καρόλω Ε' πλὴν τέλος ἔθυσσε τὴν φιλοδοξίαν καὶ σπουδαρχίαν εἰς τὴν φιλομάθειάν του, λίαν κατὰ τοῦτο διάφορος πολλῶν περιφανῶν ἀνδρῶν, ἐγκαταλειψάντων καὶ περιφρονησάντων μάλιστα τὰ γράμματα, ἀφ' οὔ εὐτυχεῖς δι' αὐτῶν ἐγένοντο. Ἐλλόγως τὸν κατέθελεξαν αἱ ἐν Ὀμήρῳ καλλοναί· τὸ μέγα δ' αὐτοῦ ἐλάττωμά ἐστιν, ὅτι τὸν ἐμιμήθη, πάντα ἐξ αὐτοῦ παρέλαβεν ἐκτὸς τοῦ μεγαλοφυοῦς· στηρίζεται ἐπὶ τοῦ Ὀμήρου, ὅπως βαδίσῃ, καὶ καταπίπτει, θέλων νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ· συλλέγει τ' ἄνθη τοῦ Ἑλληνικοῦ ποιητοῦ, ἀλλὰ ταῦτα μαραίνονται ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ μιμητοῦ. Ὁ Τρισσίνος, ἐν παραδείγματι, ἐμιμήθη τὸ ἐπεισόδιον ἐκεῖνο τοῦ Ὀμήρου, ὅτε ἡ Ἥρα, περικεκοσμημένη τὴν τῆς Ἀφροδίτης ζώνην, παρέχει τῷ Διὶ θωπεΐα, ἃς δὲν συνέιθιζεν· ἡ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ σύζυγος ταῦτὸ παρίστησιν ἐν τῇ «Ἀπελευθερωθεῖσῃ Ἰταλίᾳ»·

«αὕτη πρῶτον λούεται ἐν τῷ λαμπρῷ της δώ-
»ματι· χιονώδη περιβάλλεται ὀθόνην· εἶτα
»δέ, πλουσίως διακοσμηθεῖσα, προσέρχεται
»παρὰ τῷ βασιλεῖ, ὅστις ἐπὶ χλόης κάθηται
»ἐντὸς μικροῦ κήπου· κ' ἐν ᾧ θωπείας τῷ ἐ-
»πιδαφιλεύει, ὁ Ἰουστινιανός:»

le diede un bacio
soave, e le gettò le braccia al collo,
ed ella stette, e sorridendo disse e. t. c.

Γλυκὸ φιλὶ τῆς ἔδωκε καὶ στὸ λαιμὸ τὰς χεῖρας
Τῆς ἔρριξε· αὕτη ἐστάθηκε, καὶ μὲ χαμόγελο εἶ-
πε: κ. τ. λ.

Οὕτως ὅτι εὐγενῶς ἐγράφη παρ' Ὀμήρω,
παρὰ τῷ Τρισίνῳ τοσοῦτο καθίσταται χαμαι-
πετές καὶ ἀηδές· ἀνὴρ καὶ γυνὴ θωπεύονται
ἐνώπιον πάντων.

Ὁ Τρισίνος φαίνεται μιμηθεὶς τὸν Ὀ-
μηρον ἐν ταῖς λεπτομερείαις τῶν περιγρα-
φῶν· ἀκριβέστατα περιγράφει τὰ ἱμάτια καὶ
τὰ ὑπάρχοντα τῶν ἡρώων του, ἀλλὰ λησμο-
νεῖ τοὺς χαρακτήρας των· ὠμίλησα οὐ μό-
νον, ὅπως δεῖξω τὰς ἐλλείψεις του, ἀλλ' ὅ-
πως ἀποδώσω τὸν ἀντάξιον πρὸς αὐτὸν ἔ-
παινον, ὅστις πρῶτος τῶν νεωτέρων ἐν Εὐ-
ρώπῃ συνέθηκεν ἐπικὸν ποίημα κανονικὸν καὶ
ἔλλογον, καίπερ ἀσθενές, καὶ ὅστις ν' ἀπο-
σεῖση ἀπετόλμησε τὸν ζυγὸν τῆς ὁμοιοκα-
ταληξίας. ἐπὶ πλεονόντος αὐτὸς τῶν Ἰ-
ταλῶν ποιητῶν οὔτε ἀλληγορίας ἔχει οὔτε
αἰνίγματα, ἐλάχιστα δὲ πάντων παρεισάγει
ἐν τοῖς ἔργοις του μάγους καὶ ἥρωας μα-
γευομένους· τοῦτο δὲ δὲν εἶναι μικρὰ ἀξία.

[Ἐκ τοῦ Βολταίρου] Π. Γ. ΚΟΚΚΟΛΗΣ.

ΟΡΦΑΝΟΥ ΑΝΟΜΩΝΗΜΟΣΥΝΗΜΑΤΑ

Συνήγ. καὶ τέλος, ἰδί σελ. 124

Ἡ Ἐπιτροπία.

Βραδέσι βήμασιν ἀνέλαβον τὸν δρόμον, καὶ ἀ-
πόφασις ἔχων νὰ μὴ ἀπέλθω πλέον εἰς τὸ ἐκ-
παιδευτήριον, ἐπορεύθη εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἐπι-
τρόπου μου. Οὗτος ἦτο πλούσιος συμβολαιογράφος,
πολυάσχολος καὶ πατὴρ πολλῶν τέκνων. Γε-
νόμηνος ἐπίτροπός μου διὰ δικαστικοῦ ἐγγράφου
ἐλάμβανε δι' ἐμὲ καὶ διὰ τὴν περιουσίαν μου τὴν
φροντίδα ἐκείνην, ἣν ἐνόμιζεν ἀρκούσαν πρὸς ἐκ-
πλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ νόμου. Δις τοῦ
ἔτους μὲ ἐπεσκέπτετο εἰς τὸ ἐκπαιδευτήριον· καὶ
δις τοῦ ἔτους τῷ ἀπέστειλλον εὐχαρηστήριους ἐ-

πιστολάς, ἃς ἐγράφον καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ φύ-
λακος ἢ τοῦ διδασκάλου. Δὲν θὰ εἶπω τὴν ἐκπλη-
ξιν τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ὅτε μὲ εἶδεν εἰσερχόμε-
νον εἰς τὸ γραφεῖόν του· τὰς ἐπιπλήξεις, τὰς ὑ-
βρεις του, ὅτε τῷ διεκοίνωσα ὅτι δὲν θέλω νὰ
γνωρίζω πλέον ἐκπαιδευτήρια. Τέλος μοι εἶπεν.
«Ἄν ἡ σύζυγός μου εὐχαριστεῖται, θὰ γίνετε σύν-
τροφος τοῦ τέκνου μου». Ἦλθεν ἡ σύζυγός του,
γυνὴ ἀσχημος καὶ πνέουσα φιλαργυρίαν, ἥτις,
ἀφοῦ μὲ ἠρώτησε περὶ τῶν σπουδῶν μου. «Θὰ γί-
νετε, μοι εἶπε, διδάσκαλος τῶν τέκνων μας καὶ
θὰ σὰς δίδωμεν ἄρτον καὶ σούπαν.» Ὁ συμβο-
λαιογράφος εὔρε θαυμασίαν τὴν ἰδέαν τῆς συζύ-
γου, ἐγὼ δὲ ἤμην ἐξαλλος ἐκ τῆς χαρᾶς ἐπὶ τῇ ἐλ-
πίδι ὅτι θὰ ζήσω βίον οἰκογενειακόν. Οἰκογένεια!
Τὸ θεῖον τοῦτο ὄνομα, ὅπερ ἀναπολεῖ τὰς γλυκυτέ-
ρας καὶ ἀληθεστέρους τοῦ βίου τέρψεις, κινεῖ πᾶ-
σαν ἵνα εἰς τὸν ὄρανον, ὡς τὸ ὄνομα τῆς πατρί-
δος εἰς τὸν ἐξόριστον καὶ τὸ ὄνομα τῆς ἐλευθερίας
εἰς τὸν ἐν φυλακῇ. Ἰδοὺ με παιδαγωγός. Ὁ ἐπί-
τροπός μου εἶχεν ἐπτὰ υἱοὺς καὶ μίαν θυγατέρα!
Οἱ πρῶτοι ἠρίθμουν τέσσαρα μέχρι δώδεκα ἔτη,
πεισματώδεις καὶ ἐκ φύσεως στῆροι πνεύματος,
ἔθεντο εἰς σκληρὰν δοκιμασίαν τὴν ὑπομονὴν μου.
Ὅλως ἐναντίου ἰδιώματος ἦτο ἡ θυγάτηρ· ἐβαινε
εἰς τὸ δέκατον τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας της εἰς
περίοδον ἐνίοτε κινδυνώδη, ἐν ᾗ φυσικὴ ἀνάπτυξις
ἐπιδρα δι' ἰσχυρὰς δυνάμεις εἰς τὴν ἠθικὴν τῆς
νεάνιδος. Χαρίεσσα τὴν μορφήν, ἐταίμου πνεύμα-
τος, ὑψηλῶν αἰσθημάτων, ἦτο πάντοτε ὠχρὰ καὶ
μελαγχολικὴ. Δι' οἱ ἀδελφοὶ της τὴν ἐχλεύαζον,
ἡ μήτηρ τὴν ὑποχρέου εἰς ἀνωφελεῖς στερήσεις, καὶ
δινηκῆ ἔργασίαν, ὁ δὲ πατὴρ τὴν ἐβασάνιζε μὲ
ἀηδῆ φάρμακα. Ὁφείλον νὰ διδάξω εἰς αὐτὴν τὴν
καλλιγραφίαν, τὴν ἀριθμητικὴν καὶ τὴν γαλ-
λικήν.

Πλήρης ζήλου ἐτέθη εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν
καθηκόντων μου. Ἐπίστευεν ὅτι, ἀκολουθῶν καθ'
ὄλου τὰς ἐπιθυμίας ὡς καὶ αὐτὰς τὰς ἰδιοτροπίας
τῶν ξενιζόντων με, θὰ ἐφείλκων τὴν συμπάθειάν
των, ἀλλὰ εἰς μάτην οὔτε ἐν κἂν μειδιάμα, οὐδὲ
μίαν λέξιν ἐνθαρρυντικὴν, ἀπελάμβανον! Μὲ μετε-
χειρίζοντο ὡς ὑπηρέτην καὶ ἔτι χειρόν. Καὶ ὅμως ἤ-
μην εὐτυχής! Ἡ Παυλίνα, ἡ θυγάτηρ τοῦ ἐπι-
τρόπου μου, ἐσυμπάθησεν εἰς τὰς βασάνους μου· ἐν
τῇ ἀβρᾷ καρδίᾳ της εἶχε χύσει τὰς πικρίας τῆς
ψυχῆς μου, μὲ ἡγάπα. Νὰ ζῆ τις ἐν θλίψει εἶναι

ἄδης, νὰ διανέμη τὴν θλίψιν μὲ τὸ λατρευόμενον
ὄν, εἶναι παράδεισος.

— Ἰούλιε, μοι εἶπεν ἡμέραν τινα, τὰ φάρμακα
ἄτινα μοι δίδει ὁ πατήρ μου οὐδὲν ὡς μὲ ὠφελούσι.
Ἡ υγεία μου ἡμέραν παρ' ἡμέραν βαίνει ἐπὶ τὰ
χείρω.

— Τὸ βλέπω καὶ ἐγώ, εἶπον. Κύριος οἶδε μὲ πό-
σῃν θλίψιν θὰ ὀμιλήσω ἐγὼ εἰς τὸν πατέρα σας.

— Εἶναι ἀνωφελές. Χθὲς ἰατρός τις, ἀρχαῖός του
φίλος, ἠθέλησε νὰ μὲ ἴδῃ. Ἡ θυγάτηρ σας, τῷ εἶ-
πεν, ἔχει ἀνάγκην μακρῶν περιπάτων· οὗτοι θὰ τῇ
δώσωσι νέαν ζωὴν.

— Τί ἀπήντησεν ὁ πατήρ σας;

— Ὅτι καὶ ἄλλοι φίλοι τῷ συνεβούλευσαν, ἀλλ'
ὅτι ἡ μήτηρ μου δὲν ἐπέτρεπε ν' ἀφήσω τὰς οἰ-
κιακὰς ἐργασίας καὶ νὰ διασκεδάσω εἰς τὴν ἐξο-
χήν.

— Λαμπρὰ ἰδέα! εἶπον. Μετὰ στιγμὴν δὲ σιωπῆς.
Λοιπὸν ὑπάρχει θεραπεία, Παυλίνα· θέλετε νὰ ἰα-
θῆτε;

— Καὶ πῶς;

— Μοι εἶπατε ὅτι εἰς τι χωρίον, εἴκοσι μίλια
ἀπέχον, ἔχετε θεῖον, ὅστις ὑπερμέτρως σὰς ἀγαπᾷ.
Λύριον, πρὸ τῆς ἡοῦς, ἀναχωροῦμεν διὰ τὸ μέρος ἐ-
κεῖνο.

— Ὅχι, ὄχι, Ἰούλιε, δὲν δύναμαι νὰ τὸ πράξω.

— Πράξατε, ὡς σὰς λέγω. Ἡ μικρὰ ὄδοι πορία θὰ
σὰς ἀποδώσῃ τὴν υγείαν, πρὸς τὸν θεῖον ἐξομολο-
γούμεθα τὰ πάντα· θὰ μᾶς δικαιοῦσῃ καὶ θὰ μᾶς
ὑπερασπισθῇ κατὰ τοῦ πατρὸς σου.

Ἡ ἀναχώρησις ἀπεφασίσθη. Τὸ ἐσπέρας, ὠ-
θούμενος ἐκ τῆς περιεργείας, ἐρωτῶ τὸν γραμμα-
τέα τοῦ ἐπιτρόπου μου, ὅποια ὁδὸς φέρει εἰς τὸ
χωρίον τοῦ θεοῦ τῆς Παυλίνας. Καθ' ὅλην τὴν
νύκτα ἡ κεφαλὴ μου μοι ἐφαίνετο ἡραίστειον καὶ
δὲν ἠδυνήθη νὰ κλείσω τὰ ὄμματα μου. Προσεγγί-
ζει ἡ ἡώς. Ἐγειρόμαι, ἐρευνῶ εἰς τὸ δωμάτιον τῆς
Παυλίνας· ἦτο ἤδη ἔτοιμος. Περιτυλλίσσομαι εἰς
τὸν χειμερινὸν μανδύαν μου, κατέρχομαι εἰς τὸ
ἰσόγειον, ἀνοίγω τὴν θύραν, ἡ Παυλίνα μὲ παρα-
κολουθεῖ, καὶ ἰδοὺ ἡμεῖς ἐκτὸς παντὸς κινδύνου.

Ἦτο ὠραία τοῦ Ἰουνίου πρωτὰ. Ὁδεύομεν σχε-
δὸν μίαν ὥραν, χωρὶς ν' ἀνταλλάξωμεν λέξιν· τόσῳ
εἴμεθα βεβουθισμένοι εἰς τὰς σκέψεις μας. Ὁ ἥλιος
ἐχρύσου τὰς ἄκρας τῶν λόφων, εἰς τοὺς πρόποδας
τῶν ὀρειῶν ἐβαδίζομεν.

— Ἐρχονται ἄνθρωποι, καὶ φοβοῦμαι τὴν συ-
νάντησιν γνωστοῦ μας προσώπου, ἀνεφώνησεν ἡ
συνοδοιπόρος μου. Ἄς ἀνέλθωμεν εἰς τοὺς λόφους.

Καταλείπομεν τὸ ἐπίπεδον καὶ ἀνερχόμεθα εἰς
τοὺς λόφους. Μόλις ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ἄκρον, μέγα
καὶ μεγπλοπρεπέστατον θέαμα παρουσιάσθη πρὸ
τῶν ὀφθαλμῶν μας. Ἐνώπιόν μας ὁ ὀρίζων δὲν
εἶχεν ὄρια, καὶ πρὸς στιγμὴν ἐνομίσσαμεν ἑαυτοὺς
ὑπερανθρώπους. Τὸ σῶμα, ἡ ὄρασις καὶ ἡ φαντα-
σία ἀπήτουν ἀνάπαυσιν.

Περὶ δείλην ἀναλαμβάνομεν τὴν ὁδὸν μας, μετὰ
μακρὰν ὄδοιπορίαν φθάνομεν εἰς τὸ χεῖλος ἀβύσ-
σου. Ἐν τούτοις ὁ οὐρανὸς ἐπεσκιάζετο ὑπὸ νεφῶν
πανταχόθεν ἤστραπτεν, ἐπέκειτο βροχὴ καὶ θύε-
λλα. Οὐδεμία ἐλπίς καταφυγίου ὑπῆρχε, παντα-
χόθεν ἄμμος καὶ λίθοι. Ἡ Παυλίνα γονυπετεῖ,
ἐγὼ ἴσταμαι πλησίον της καὶ τείνων τὸν βραχίονα
ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της διὰ τοῦ ἐπενδύτου μου τὴν
προσφύλακτον ἐκ τῆς βροχῆς. Βιαία, ἀλλὰ βρα-
χεῖα εἶναι ἡ ὁργὴ τῶν στοιχείων, ταπεινότερα ἀλλὰ
μακροτέρα εἶναι ἡ τῶν ἀνθρώπων. Ὁ οὐρανὸς αἰ-
θριοῦται, σεληνιαία δὲ τις ἀκτίς μᾶς ὑπέδειξεν
τὰς διόδους μετατραπείσας εἰς βύακας. Διήλθομεν
τὴν νύκτα καθήμενοι ἐπὶ λίθου τινός. Αἱ δυνάμεις
τοῦ πνεύματος ἐφαίνοντο ὅτι ἐνίσχουν τὰς τοῦ σώ-
ματος. Κατὰ τὰς στιγμὰς, καθ' ἃς τὸ πᾶν ἠρεμεῖ,
ὀλίγαι δὲ διακεκομμέναι λέξεις ἐκ τῆς καρδίας
ἐξῆλθον διὰ τῶν χειλέων ἡμῶν· καθότι ὁ ἀληθὴς
καὶ ἰσχυρὸς ἔρωσ εἶναι σιωπηλός.

Ἐγένετο ἡμέρα. Ἐν τινι καλύβῃ εὕρομεν τρο-
φὸν τινα καὶ ὠδηγήθημεν ὑπὸ τινος χωρικοῦ ἐντὸς
ὀλίγου διαστήματος ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ. Ἄνυ-
πόδητοι καὶ ῥακένδυτοι, οἱ πόδες μας ἦσαν πλήρεις
αἱμάτων.

— Ἡ ὁδὸς αὕτη, εἶπεν ἡ Παυλίνα, μὲ δυσσα-
ρεστεῖ. Οἱ διαβάται μᾶς θεωροῦσι μὲ βλέμμα...

— Τί μᾶς μέλει, φιλότατη μου; εἰς τὰ μέρη
ταῦτα οὐδεὶς μᾶς γνωρίζει.

— Εἰς τὸν θόρυβον ἵππου, ἀμάξης, ἡ καρδία
μου κτυπᾷ. Ἄχ! Θεέ, μία ἀμάξα, ἐφώνησε στρα-
φείσα πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἐντρομος ἐρρίφθη εἰς
τὸν τράχηλόν μου.

Ἡ προαίσθησις δὲν τὴν ἠπάτησε. Εἰς τὴν ἀ-
μάξαν ἦτο ὁ ἐπίτροπός μου, ὅστις κατὰ συμβου-
λὴν τοῦ γραμματός του ἐπορεύετο εἰς τὸν ἀγρὸν
τοῦ ἀδελφοῦ, πεπεισμένος ὅτι θὰ μᾶς εὔρη ἐκεῖ.

Ἡ Παυλίνα ἐκλείσθη εἰς μονήν· εἶναι δεκαπέντε ἡμέραι, καθ' ἃς δὲν μοι ἐπετρέπη νὰ τὴν ἴδω· δὲν δύναμαι νὰ ζήσω. Περὶ αὐτῆς οὐδεὶς γίνεται λόγος εἰς τὴν οἰκογενεϊάν της, ἀλλὰ γνωρίζω ὅτι βαρέως ἀσθενεῖ. Ἡ ἡγουμένη τῆς μονῆς εἰδοποίησε τὸν ἐπίτροπόν μου ὅτι ἡ θυγάτηρ του ἀπέθανεν· ἃς μὲ πατάξῃ ὁ κεραυνός, ἃς μὲ καταπῆρῃ ἡ γῆ! Ἀποσπῶ τὴν κόμην, διαρρήγνυω τὰ φορέματα, πᾶν ὅ,τι πρὸ ἐμοῦ εὐρίσκω καταπατῶ, καταρῶμαι τὸν ἐπίτροπον, τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα του· οὐδεὶς δύναται νὰ μὲ πλησιάσῃ... πίπτω κατὰ γῆς ἀναίσθητος.

Ἄμα ἀφυπνισθεὶς εὐρίσκομαι δεδεμένος ἐπὶ τῆς κλίνης. Ἰατρός τις ἦτο παρ' ἐμοί. Ἄς ἤμην τοῦλάχιστον ἀληθῶς τρελλός, τῷ εἶπον, πλὴν ἔχω ὑγειεῖς τὰς φρένας.

Μὲ ἀφῆρσαν τὰ σχοινία, εὐρίσκομαι εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἀδυναμίας, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ ἐγερθῶ τῆς κλίνης.

Μετὰ ἓνα μῆνα ἀνεχώρησα διὰ ξένην πατρίδα καὶ ἐκεῖθεν ἔγραψον πρὸς τὸν ἐπίτροπόν μου:

«Διὰ τὰς ἀνάγκας μου ἀφῆρσα ἐκ τοῦ ταμείου σας 3000 φιορίνια· θὰ τὸ λάβητε ἐκ τῆς περιουσίας μου, τὴν ὅποιαν σὰς δωρῶ, διότι ἀπὸ τοῦδε θεωρεῖτέ με ὡς ὄν ἀνύπαρκτος.»

Ἡ ξένη γῆ.

Ὁ μέγας ὠκεανός με χωρίζει ἐκ τῆς πατρίδος μου. Παρανόμως μεταναστᾶτης δὲν δύναμαι νὰ ἐπιστρέψω χωρὶς νὰ ὑποπέσω εἰς ποινήν... καὶ τίς μὲ καλεῖ; ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει καρδιά πάλλουσα δι' ἐμὲ, τὰ ἀντικείμενα τοῦ ἐρωτός μου μετετραπησαν εἰς κόνιν. Ἡ γῆ ἀποκατέστη δι' ἐμὲ ἔρημος ἀνευ ὁσέως... καὶ ὁμως ὑπὸ νέον κλίμα, ἐν μέσῳ λαοῦ κατὰ διάλεκτον, ἔθιμα καὶ χαρακτῆρα ἀντίθετον τοῦ ἰδικοῦ μου, ἐγνώρισα ὅτι καὶ αἱ χῶραι ἀπαιτοῦσιν ἀφ' ἑαυτὰς ἔρωτα. Τὸν ἔρωτα τῆς πατρίδος ἠσθάνθη παντοδύναμιν ἐν ἐμοί!

Μόλις ἐφθασα εἰς ξένον ἔδαφος, ἠγνόουν, ἐὰν ὠφείλον νὰ ἀποκατασταθῶ εἰς πολυάνθρωπον πόλιν ἢ νὰ διέλθω βίον ἔρημον, ἐφάμιλλον τῶν θηρίων. Ὑπερίσχυσε τὸ πρῶτον.

Ἰδοῦ με εἰς τὴν πρωτεύουσαν μεγάλου κράτους. Ἐλαβον ὑπ' ἐνοίκιον δωμάτιον εἰς τὸν τέταρτον ὄροφον. Πλησίον μου κατοικοῦσι τρεῖς ὥραϊα νεάνιδες. Ὅσαίς με βλέπουσι, φιλοφρόνως μὲ χαιρετῶσι, μὲ προσκαλοῦν παρ' αὐταῖς, μοὶ ἀποτείνουσι

χιλιάς ἐρωτήσεις. Δὲν τὰς ἀξιῶ οὐδὲ κἄν ἐνὸς βλέμματος, οὐδ' ἀπαντήσεως· εἰς τὴν καρδίαν μου δὲν εἰσχωρεῖ πλέον τυκνίησις, ἀλλ' αἱ αὐθάδεις αὐταὶ δὲν παύουσι νὰ κεντῶσι διὰ τῶν ἐρωτοτροπιῶν τῶν τὴν ἀπάθειάν μου. Παρατηρῶν τὰ διαβήματα τῶν νέων τούτων εἶδον καθαρῶς ὅτι εἶναι θυγατέρες τοῦ ἐγκλήματος. Δὲν ἀπατῶμαι, καθότι εἰς τὸ αὐτὸ κατάλυμα ἐγνωρίσθην μὲ νέον τινα, ὃν αἱ ἄθλια κατέστρεψαν ψυχικῶς καὶ σωματικῶς· Ἄλλάσσω διαμονήν. Εἶναι ἐξ ἡμέραι καθ' ἃς ἀενάως βρέχει, εἶναι ἐξ ἡμέραι καθ' ἃς δὲν προφέρω λέξιν. Ὁ ἄθλιος οὗτος καιρὸς μὲ ῥίπτει εἰς ἄκραν μελαγχολίαν. Ἐμπρὸς ἃς βυθισθῶσιν αἱ θλίψεις εἰς τὸν οἶνον, εἰς τὰ πνεύματα, εἰς τὸ παιγνίδιον. Ἐπορεύθην εἰς τὰ καταγῶγια, ἐνθα ὁ ἄνθρωπος ἰδρῶνει μεταξὺ τῶν δάδων, τῶν σφιρῶν καὶ τῶν παιγνιοχάρτων. Ἐκεῖ εὐχαρίστως μὲ δέχονται. Ἡ τύχη μοὶ ἐφάνη εὐνοϊκῆ, ἐντὸς ὀλίγων ὥρων ἔγεινα κάτοχος τοσοῦτου χρυσοῦ, ὅσον οὐδέποτε ἔσχον ἐν τῷ βίῳ μου. Ἰδοῦ με περικυκλούμενον ὑπὸ προσώπων ἀγνωστων, ἅτινα μὲ χαιρετῶσι μὲ τὸ γλυκὺ ὄνομα τοῦ φίλου. Τέλος, τοῖς λέγω, σφιγγῶν ἐκάστου τὴν χεῖρα· φίλοι μου, ἃς πῖωμεν ἐν εὐθυμίᾳ· μεταξὺ ἡχων καὶ ἁσμάτων ἀποκοιμούμαι. Ἡ ἀσθένεια τοῦ παιγνιδίου μὲ ἐκυρίευσεν ἐπὶ τοσοῦτω, ὥστε δι' ὀλοκλήρους νύκτας κάθημαι ἐπὶ τινος τραπέζης μὲ τοὺς ὀφθαλμούς προσηλωμένους ὅτῃ μὲν ἐπὶ τῶν παιγνιοχάρτων, ὅτῃ δὲ ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ ὡς ἀπολιθωμένος. Ἀπολιθωμένος πράγματι, διότι δὲν ἐσκεπτόμην τὸ παράδειγμα υἱῶν οἰκογενειάρχων, ἐμπόρων, οὐ; ἐν κατρηραμένον παιγνιοχάρτων κατέρριπτεν εἰς τὴν πενίαν, τὴν ἀπελπισίαν, τὴν ἐξαχρείωσιν καὶ ἐνίοτε εἰς τὰς φυλακάς, εἰς τὴν αὐτοκτονίαν. Ἄλλ' ἡ τύχη δὲν διαρκεῖ ἐπὶ πολὺ, μετατρέπεται. Ἐσπέραν τινὰ ἀπώλεσα ὅσα χρήματα εἶχον. Ἐξέρχομαι τῆς αἰθούσης ψιθυρίζων, ἔχει καλῶς ἕκαστος μὲ τὴν σειράν του. Μὲ τὴν πρόθεσιν ν' ἀλλάξω ζῶν διευθύνουμαι εἰς τὸ δωμάτιόν μου. Τὴν ἀκόλουθον εἰς τῶν ὄσων μὲ ἀπεκάλουν φίλον μοὶ προσέφερε χρήματα. Κατ' ἀρχὰς ἠρνήθη, ἀκολούθως ἐδέχθη πεντακόσια φιορίνια καὶ ὑπέγραψα Σ]ὴν ἡμ. 3 ὄψεως. Τρέχω εἰς τὸ καταγῶγιον. Ἰδιοτροπία τῆς τύχης! ἐντὸς ὀλίγου γίνομαι κάτοχος εἴκοσι χιλιάδων φιορινίων· ἐσωτερικῆ φωνῆ μοὶ ἔλεγεν ἀρκεῖ ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὕπαγε πληρῶσον τὸ χρέος σου. Ἡτοι-

μαζόμεν νὰ ἐγερθῶ, ἀλλ' ἡ ἀπληστία μεγαλειτέρου κέρδους μὲ ἐκράτει ἐκεῖ καρφωμένον. Ἐντὸς ὀλίγου δὲν μοὶ ἀπέμεινεν οὐδὲ ἓν σολδίδιον. Τότε μὲ ἐπλησίασεν ὁ πιστωτής μου. «Κύριε, μοὶ εἶπε, πῶς θὰ δυνηθῆτε νὰ μὲ πληρώσητε;» Ὁ ἀσκεφτῶ τῷ ἀπήντησα. «Ἀντὶ χρημάτων μοὶ δίδετε πρᾶγμα» ὑπέλαθε. Καὶ ὠφείλον νὰ τῷ δώσω τὰ πολύτιμα εἶδη μου ἀντὶ 3 χιλιάδων φιορινίων.

Ἀσθενῶ. Εἰδοποιῶ ὅσοι μὲ ἀποκάλεσαν φίλον, περὶ τῆς ἀσθενείας μου· οὐδεὶς ἐφάνη. Πωλῶ τὰ καλλίτερα φορέματά μου καὶ μὲ τὸ ἀντίτιμον ἀγοράζω τὰ φάρμακα καὶ πληρώνω τὸν ἰατρόν. Μοὶ μένει εἰσέτι ὠραιότατον δακτύλιον, τὸ μόνον τῆς μητρὸς μου ἐνθυμητήριον. «Τοῦτο, εἶπον κατ' ἐμαυτὸν, δὲν θὰ πωλήσω ποτέ». Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχον χρήματα καὶ ἡ ἀσθένεια προεχώρει, μετεφέρθη εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Πόσον ὑπέφερα! ἀλλ' ἰάθη.

Προσλαμβάνουμαι ὡς μεταφραστῆς παρὰ τινι ἐφημεριδογράφῳ. Ἡ ἐργασία μου ἐπληρώνετο καλῶς, διάγων δὲ ἐπὶ τὸ οἰκονομικώτερον, ἐντὸς ὀλίγων ἐβδομάδων ἐσχημάτισα κεφάλαιον πεντήκοντα φιορινίων. Ἐκ νέου εἰς τὰ καταγῶγια, ἐκ νέου εἰς τὴν δυστυχίαν. Θεῶτε εἰς ἐνέχειρον τὸ δακτύλιον τῆς μητρὸς μου ἀντὶ 100 φιορινίων. «Θέλω καὶ διὰ τελευταίαν φοράν νὰ δικιμάσω τὴν τύχην, ἐκφωνῶ, ἂν μοὶ φανῇ ἐναντία, διὰ τῆς ἐργασίας μου ταχέως θὰ δυνηθῶ νὰ ἀνακτήσω τὸ πολύτιμον δακτυλίδιον.»

Μὲ τεσσάρων χιλιάδων φιορινίων κέρδος ἀποσεύρομαι εἰς τὰ δωμάτιά μου ν' ἀναπαυθῶ, ἀποφασισμένος νὰ ἐλευθερώσω τὴν ἀκόλουθον τὸ ἐνέχειρον. Ἐκρουσέ τις τὴν θύραν μου, ἀνοίγω, εἶναι κλητῆρες. Μοῦ ζητοῦσι τὰ χρήματα, τὰ παραδίδω, εὐρίσκοντα κίβδηλα, καὶ ὀδηγοῦμαι εἰς τὰς φυλακάς ὡς κιβδηλοποιός.—

Μετὰ τρεῖς μῆνας ἐξέρχομαι ἀθῶος. Ὁ ἐφημεριδογράφος μὲ προσλαμβάνει ἐκ νέου εἰς τὴν ἐργασίαν του, ἀλλὰ κατήντησε εἰς τοσαύτην οἰκονομικὴν δυσχέρειαν, ὥστε μὲ ἐπλήρωνε ὀλίγον καὶ σπανίως. Ἡ πρὸς τὸ χαρτοπαίγιον ἀχαλίνωτος μανία μου εἰσέτι μὲ ἐβασάνιζε. Ἡμῖν βεβυθισμένος εἰς τὰς σκέψεις, καθήμενος ἐπὶ τοῦ στελέχους δένδρου τινὸς ἐκτὸς τῆς πόλεως, ὅτε μὲ πλησιάζει τις δνεγνώρισά εἰς τὰς φυλακάς. «Τί σκέπτεσαι, φίλε μου μοὶ λέγει.» Τὸν τρόπον νὰ εὐρω χρήματα, τῷ ἀπαντῶ. «Εὐκόλῳτα μοὶ εἶπεν, ἰδὲ πόσα ἔχω ἐγὼ» μοὶ

ἔδειξε βαλάντιον πλήρες χρυσοῦ. Θελεῖς νὰ ἔλθῃς μαζύ μου;—Ποῦ; —Τί ποῦ; μὴ ζῆτει—Ἄς ὑπάγωμεν, μετὰ θάρρους τῷ ἀπήντησα.—Σήμερον ὄχι;—Ἀὔριον λοιπόν, τῷ εἶπον θλίβων τὴν χεῖρά του—«Ὡρα καὶ θέσις συνεντεύξεως;—Ἐνταῦθα κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν, εἶπεν ἐκεῖνος ὃν ἐξελεξάμην ὡς ὀδηγὸν τοῦ βίου μου, καὶ ἀνεχώρησε.

Ἐρχεται ἡ αὔριον, πλησιάζει ἡ προσδιορισθεῖσα ὥρα, πορεύομαι ἐκτὸς τῆς πόλεως εἰς τὸ στέλεχος τοῦ δένδρου· τὰ βήματά μου μὲ ὠδήγουν ναί, ἀλλ' ἡ καρδιά μου μοὶ ἔλεγε—Τί κάμνεις δυστυχῆ!—Καὶ ὅτε εὐρέθην εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ στελέχους καὶ εἶδον καθήμενον ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον περιμένοντά με, ἡ φωνὴ ἐκείνη ἦτο τόσῳ ἰσχυρά, ὥστε ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ἐτρέπην εἰς φυγὴν, ὥσανεὶ κατεδιωκόμεν ὑπὸ τίγρεως.

Μετὰ ἓνα μῆνα ὅλη ἡ πόλις ἦτο εἰς πένθος. Τὸ Κακουργοδικεῖον εἶχεν ἐκδώσῃ θανατικὴν ἀπόφασιν. Ἄργος ἤχος κώδωνος προήγγειλλεν ὅτι ὁ κατάδικος ἐπορεύετο εἰς τὸ ἰκρίωμα. Πλεῖστοι συνέββουσαν νὰ ἴδωσι τὸ θῦμα τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἐγὼ ἐπορεύομαι εἰς τὴν μοναζίαν τῶν πεδιάδων, ὅπως στεφθῶ καὶ μελετήσω τοὺς ἀνθρωπίνους νόμους. Στραφεὶς ἐκ τινος στενωποῦ ἰδοῦ με ἀντιμέτωπον μὲ τὴν ἀγχόνην· τίς δὲ ἐπ' αὐτῆς ἐκρέματο; Θεέ μου! ἐκεῖνος ὃν ἐν τῷ στελέχει τοῦ δένδρου ἐξελεξάμην ὡς ὀδηγόν.

Ἐγκατέλειψα τὸ χαρτοπαίγιον καὶ μετ' αὐτοῦ ὅλους ἐκείνους τοὺς μοχθηρούς, οἵτινες μὲ παρέσυρον. Ἐσκέφθην ὅτι, ἐὰν ἐγὼ δὲν ἔχω γονεῖς, δὲν ἔχω ἐρωμένην πρὸς χάριν τῶν ὁποίων ν' ἀποφεύγω τὴν σχολιὰν ὀδόν, ἢ νὰ πορεύωμαι τὴν ὀδὸν τοῦ καλοῦ, μοὶ ἐπιβάλλον ὅμως τοῦτο τὸ σέβας πρὸς τὸ ἄτομόν μου οἱ ἄνθρωποι. Ἀπεφάσισα· ἀλλὰ δὲν ἐπίστευον ὅτι δύναμαι διὰ μιᾶς νὰ διακόψω πᾶσαν τοῦ ἐλαττώματος ἔξιν· ἡ κακὴ φήμη βῆμα πρὸς βῆμα μὲ παρακολουθεῖ, καὶ δὲν ἀπαλείφεται ἢ διὰ τοῦ χρόνου.

Ἐξηκολούθησα ἐν ἔτος εἰς τὴν τοῦ μεταφραστοῦ θέσιν μου, ἐπασχολῶν τὰς ὥρας τῆς σχολῆς μου εἰς τὰ γράμματα καὶ εἰς τὰς ἐπιστήμας, τὸ φίλον τῆς νεαρᾶς μου ἡλικίας, τοὺς συντρόφους τοὺς πιστοτέρους τοῦ βίου φίλους.

Μοὶ προσεφέρθη θέσις οἰκονόμου παρὰ τινι πλουσίᾳ οἰκογενεῖα. Ἐδέχθη. Ἐκεῖ ἐγνώρισα τὸν κόμιτα Ἀντώνιον τεσσαρακοντούτην, πλούσιον, εὐπαιδευτον, ἀξιοσέβαστον, λατρευόμενον ὑπὸ τῆς

χαριστάτης συζύγου του, αλλά δυστυχῆ, διότι μετὰ ἐνεατῆ συζυγικὸν βίον δὲν ἀπέκτησεν υἱόν. Τόσον μὲ ἠνόησε, ὥστε διήνυσεν ἀρκετὸν μέρος τῆς ἐσπέρας μαζύ μου· εἰς τὴν διήγησιν τῶν δυστυχιῶν μου κλαίει καὶ μὲ ἐναγκαλίζεται ὡς νὰ ἦμην υἱὸς του. Μὲ ἐπαινεῖ πάντοτε καὶ πανταχοῦ· οἱ κύριοί μου μοι δεικνύουσιν ἐξαιρετικὰ σημεῖα σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης· τὸ τοιοῦτον ἀντιχεῖ κακῶς εἰς τὰ ὄψα τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ καὶ ἰδίως τοῦ γραμματέως τῆς οἰκογενείας. Αἴφνης παύει πᾶσα πρὸς ἐμὲ ἐμπιστοσύνη ἐκ μέρους ὄλων, ἐκτὸς ὁμῶς τοῦ κόμητος· ὁ γραμματεὺς κατώρθωσε νὰ πληροφορηθῆ τὰς λεπτομερείας τῆς παρελθούσης ἐν χαρτοπαικτικῇ ζωῆς μου, ἥτις τῷ προσέφερον ὕλην διαβολῆς. Πολλὰ περὶ σοῦ διαθρυλοῦνται, μοι λέγει ἡμέραν τινὰ ὁ κόμητις· λέγεται ὅτι διήνυσας δύο ἔτη εἰς τὴν φυλακὴν ὡς κιβδηλοποιὸς καὶ πλαστογράφος, ὅτι εἶχες συνεννοήσεις μὲ ληστές. — Ψεῦδος, τῷ ἀπήντησα, σεῖς εἴσθε ἐν γνώσει τῆς ζωῆς μου.

Εὕρισκόμιστα εἰς τὴν ἐξοχὴν. Ἀνάπτει πυρκαϊὰ ἐν τινὶ ἀγροτικῇ οἰκίᾳ, καθ' ἣν στιγμὴν εἰσερχόμεν ὅπως λάβω πληροφορίας τινάς. Παρὰ τὴν θύραν εὕρισκετο ὁ κλητὴρ, ὅστις ἐγνώριζε ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν θὰ μὲ εὕρισκον ἐκεῖ. Ὅποια πλάνη, ἀλλὰ τί; Ἐνῶ δίδω διαταγὰς, ὅπως ἐπαγορθώσω ἐπὶ τὸ βέλτιον τὴν δυστυχίαν, περικυκλοῦμαι ὑπὸ ἀγροίκου, καὶ ὑβρίζομενος, ἀπειλούμενος διὰ θανάτου ὀδηγοῦμαι πρὸ τοῦ δικαστοῦ ὡς αὐτουργὸς τῆς πυρκαϊᾶς. Ζητῶ νὰ ὑπερασπισθῶ μάτην, ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἡ παρελθούσα διαγωγή μου, παρουσιάσθησαν μάρτυρες, οἵτινες κατέθεσαν κατ' ἐμοῦ.

Θὰ καταδικασθῶ εἰς γαλέραν, θὰ περάνω ἐν τῇ ἀτιμίᾳ βίον δυστυχῆ. Μετὰ τὸν θάνατόν μου δὲν κατέλειπον οὔτε υἱὸν οὔτε συγγενῆ, ἀλλ' ὄνομα, ὅπερ ἀκιλίδωτον ἐκληρονόμησα! Ἄχ! ἡ συκοφαντία ἔχει βαθμοὺς φαυλότητος ἀνωτέρας τῆς ληστείας. Οὐδεὶς ἐκτὸς τοῦ κόμητος ἤθελε νὰ μὲ ἐπισκερθῆ εἰς τὴν φυλακὴν. Εἰς τὴν εὐγενῆ καὶ γενναίαν ἐκείνην ψυχὴν ὤμοσα περὶ τῆς ἀθωότητός μου, καὶ ἐπίστευσε. Καθ' ἣν ἡμέραν ἐπρόκειτο ν' ἀναγνωσθῆ ἡ ἀπόφασις, καὶ οἱ ἐχθροὶ μου μὲ ἐνόμιζον χαμένον, αὐτὸς παρουσιάσθη εἰς τὸ δικαστήριον καὶ ὠμίλησεν εἰς τρόπον ὥστε ἀνενεώθη ἡ διαδικασία. Καθήμενος εἰς τὴν ἔδραν τοῦ ὑπο-

δίκου ὠνειρευόμην τὴν μητέρα μου, τὴν Πολωνίαν... ὅτε ὁ θόρυβος τῶν κλειδῶν, ἃς ὁ δεσμοφύλαξ περιέστρεφεν εἰς τὰς χειρίδας, μὲ ἀφῆρσεν ἀπὸ τὰς προσφιλεῖς ἐκεῖνας εἰκόνας. Ἐγείρομαι ὑπνώττων καὶ εὕρισκομαι εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ κόμητος. «Ἐἴσαι ἐλεύθερος καὶ ἀθῶος! μοὶ φωνάζει, καὶ μὲ ἐξάγει ἐκ τῆς λυπηρᾶς θέσεώς μου χύνοντα δάκρυα χαρᾶς καὶ εὐγνωσύνης. Εἶδον ἀλυσόδετον τὸν κλητῆρα καὶ τοὺς δι' αὐτὸν ψευδορκήσαντας, ἔλαβον εἰσέτι τὸ θάρρος νὰ τοὺς προτείνω τὴν δεξιάν, καὶ τοὺς ἐσυγχώρησα.

Ζῶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ κόμητος. Μὲ ἀγαπᾶ ὡς υἱόν, ἐγὼ δὲ αὐτὸν ὡς πατέρα. Εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐκλεκτῶν βιβλίων ἀναπτύσσω τὸ πνεῦμά μου, ἀλλ' ἐγὼ προωρίσθην εἰς ἔργα φιλανθρωπίας. Κόμητις, τῷ εἶπον ἡμέραν τινὰ, περιέρχονται ἐνταῦθα δύο ἀπόστολοι, ἀφήσατέ με νὰ ὑπάγω μετ' αὐτῶν. Μὴ μὲ ἐγκαταλείψετε, μοὶ ἀπήντησε, μέχρις οὐ ὁ Θεὸς μοὶ ἀποστείλῃ υἱὸν πρὸς ἡν' ἀφιερώσω τὸ φίλτρον ἐκεῖνο, ὅπερ ἤδη ὀλόκληρον εἰς σὲ ἀνέθεσα.

Ὁ κόμητις ἀπέκτησεν υἱόν—εἴη εὐλογητὸς ὁ Θεός. Πορεύομαι εἰς τοὺς ἀγροδιαίτους νὰ εἴπω αὐτοῖς ὅτι ὑπάρχει Θεὸς ἐν οὐρανοῖς, ὅστις χεεὶ βάλσαμον παραρμυθίας εἰς τοὺς δυστυχεῖς, ὀδηγεῖ τὸν πεπλανημένον, καὶ προασπίζει τὸν ἐγκαταλειμμένον καὶ ὄρφανόν.

(ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ)

I. S. MANESSE.

Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΛΑΛΩΝ ΠΕΡΙ ΦΙΛΩΝ

—Πόσους δούλους ἔχεις, Κριτόβουλε; ἐρωτᾷ μίαν τῶν ἡμερῶν ὁ Σωκράτης ἕνα τῶν μαθητῶν του.

—Ἐχω ἑκατὸν, ἀποκρίνεται ὁ Κριτόβουλος.
—Καὶ πόσους βόας;
—Διακοσίους.
—Καὶ ἵππους;
—Πεντήκορτα.
—Φίλους δέ;
—Φίλους; . . . Περίμενε . . . Φίλους ἔχω . . . ἕνα . . . δύο . . . τρεῖς . . . Ὅχι! αὐτὸς δὲν εἶται . . . Πέντε . . . Ἴσως ὅμως αὐτὸς . . .

—Πῶς! λέγει ὁ Σωκράτης, γινώσκεις ἀπὸ στήθους τὰ βουσιμήματά σου, τοὺς δούλους σου, καὶ ταῦτα πάραντα ἀριθμεῖς, τῶν δὲ φίλων σου τὸν

κατάλογον ἀγροεῖς, ἀφοῦ, ὡς παρατηρῶ, ἀφαιρεῖς ἢ προσθέτεις! Καὶ ὅμως πρὸς ποῖον τῶν ἀλλῶν κτημάτων παραβαλλόμενος φίλος ἀγαθὸς δὲν θὰ ἐφαίνετο πολλῶ κρείττων; Ὑπάρχει ἵππος ἢ ζεύγος βοῶν ὠφέλιμον ὅσον φίλος χρηστός; Ὑπάρχει δούλος οὕτως εὐνοεὺς καὶ παραμόνιμος; Ὑπάρχει κατάλυμα οὕτως εὐστεγές; Ὑπάρχει τέλος θησαυρὸς χρησιμώτερος ὅποιονδήποτε; Διότι ὁ ἀγαθὸς φίλος πληροῦ πᾶν τὸ ἐλλείπον εἰς τὸν φίλον, εἰς τε τὰς ἰδιωτικὰς αὐτοῦ ὑποθέσεις καὶ εἰς τὰ κοινὰ τῆς πολιτείας. Ἐὰν θέλῃ νὰ εὐεργετήσῃ τινὰ, ὁ ἀγαθὸς φίλος τὸν συντρέχει πρὸς τοῦτο· ἐὰν ὑπὸ τιος φόβου ταράττεται, ὁ φίλος τὸν συμβοηθεῖ, τὸ μὲν συνδαπανῶν, τὸ δὲ συμπράττων. Συμπέθει τοὺς ἀτυχεύοντας, συμβιβάζει τοὺς ἐναντιουμένους. Καὶ ἐπὶ μὲν τῆς εὐτυχίας εὐφραίνει, ἐν δὲ περιπτώσει δυστυχίας ἐπαγορθεῖ τὰ πλείστα. Ἐν συντόμῳ, ἴσα αἱ χεῖρες ὑπηρετοῦσι καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ προορῶσι καὶ τὰ ὄψα προακούουσι καὶ οἱ πόδες διαρῶνται, εἰς οὐδὲν τούτων μένει ὅπισω ὁ εὐεργετικὸς φίλος, πολλὰκις μάλιστα, ὅσα δὲν κατώρθωσέ τις ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἢ δὲν εἶδεν ἢ δὲν ἤκουσεν ἢ δὲν διεξετέρασε, ταῦτα κατώρθωσεν ὁ φίλος πρὸ τοῦ φίλου. Ἀλλ' ὅμως πολλοὶ πειρῶνται νὰ ἀναστήσωσι δένδρα, ἕνεκα τοῦ καρποῦ, τοῦ δὲ καρποφορωτάτου κτήματος τὸ ὁποῖον καλεῖται φίλος, οἱ πλείστοι ἐπιμελοῦνται ἀργῶς πως ἢ χαλαρῶς.

—Ὡραία εἰκὼν αὕτη φίλου ἀληθοῦς· ἐπεὶ περ ὁ Κριτόβουλος· εἰκὼν ἐμβάλλουσα πόθον πρὸς τοιοῦτον ἀπόκτημα· ἀλλὰ δύνασαι νὰ εἴπῃς καὶ πῶς θηρεῖται ὁ παρ' ἡμῶν ρομιζόμενος οὕτω χρησῖμος φίλος;

—Πῶς θηρεῖται; Οὔτε κατὰ πόδας, μὰ τὸν Δία, ὡς λαγῶς, οὔτε δι' ἀπάτης, ὡς τὰ πετεινά, οὔτε διὰ τῆς βίας, ὡς οἱ ἐχθροί· διότι ἄκορτα φίλον νὰ συλλάβῃ τις εἶν' ἐργῶδες· δύσκολον δὲ καὶ νὰ τὸν κρατῆ ὡς δούλον, ἐπειδὴ οὕτω θὰ τὸν ἔκαμνε μάλιστα ἐχθρόν. Πρὸς τοιαῦτα θηράματα ἀπαρτοῦνται ἀλλὰ ὄπλα.

—Ὅποια λοιπὸν, σὲ παρακαλῶ;

Ὁ Σωκράτης ὑπεμεδιάσει· ἐδῶ ἐπερίμενε τὴν Κριτόβουλον. Ἐρχισε δὲ λαλῶν μετὰ τῆς οἰκειᾶς αὐτῷ λεπτότητος ἐπιχειρημάτων.

Ὅταν, ὦ Κριτόβουλε, θελήσῃς νὰ γίνῃς φίλος τινός, μὲ συγχωρεῖς ἄρα νὰ σὲ καταγγείλω πρὸς αὐτὸν, λέγων, ὅτι καὶ τὸν θαυμάζεις ἢ ἐπιθυμεῖς νὰ εἶσαι φίλος του;

Κατηγόρει με τοιαύτην κατηγορίαν, ἀπεκρίθη ὁ Κριτόβουλος· ἐπειδὴ γινώσκω ὅτι οὐδεὶς μισεῖ τοὺς ἐπαινοῦντας.

—Ἀλλ' ἐὰν πρὸς τούτοις σὲ κατηγορήσω ὅτι μεγάλως ἐπιμελεῖσαι τῶν φίλων σου, ὅτι εἰς τὰς εὐπραγίας τῶν ἀγάλλεσαι, ὅτι εἰς τὰ καλά τῶν

ἔργα χαίρεις ὡς ἂν ἦσαν ἰδιά σου, δὲν θὰ σοὶ ἐφαίνετο ὅτι οὕτω θὰ σὲ διέβαλλα;

—Πῶς! ἀφοῦ καὶ ἐγὼ αὐτὸς συναισθάνομαι εὐνοίαν πρὸς ἐκείνους οὐκ ὑπολαμβάνω ἔχοντας εὐνοίαν πρὸς ἐμὲ.

—Μοὶ ἐπιτρέπεις λοιπὸν, εἶπερ ὁ Σωκράτης, νὰ λέγω ταῦτα περὶ σοῦ πρὸς οὐδὲν ἂν θέλῃς ν' ἀποκτήσῃς φίλον. Ἐὰν δὲ μοὶ ἐδίδες προσέτι ἐξουσίαν νὰ λέγω περὶ σοῦ, ὅτι ὑφ' οὐδενὸς κυριεύσασαι πάθους οὔτε ὑπὸ ἀσωτείας, οὔτε ὑπὸ γαστριμαργίας, οὔτε ὑπὸ ἀκακίας, ὥστε νὰ παραστήσω ὅτι δύναται νὰ σοὶ ἐμπιστευθῶσι τὰ δημόσια;

—Ἀμφιβόλλα εἶναι ὅτι θὰ ὠμίλεις ἄριστα ὑπὲρ ἐμοῦ;

—Νομίζεις λοιπὸν, ὦ Κριτόβουλε, ὅτι οὕτω θὰ σοὶ ἐγινόμεν ἄριστος συγκυρηγὸς φίλων;

—Ναι. ἀλλὰ Σώκρατες, διατί μοι ἀπευθύεις ταύτας ὅλας τὰς ἐρωτήσεις, ὡς ἂν μὴ ἦτο εἰς τὴν ἐξουσίαν σου νὰ λέγῃς ὅτι ἂν θέλῃς περὶ ἐμοῦ;

—Ὅχι σὲ βεβαίῳ, ὅχι, ἀπήντησεν ὁ Σωκράτης, δὲν εἶναι ποσὸς εἰς τὴν ἐξουσίαν μου τὸ νὰ λαλῶ οὕτω περὶ σοῦ, ἀλλ' ἐξήρηται ἐκ σοῦ καὶ μόνου.

—Πῶς;

—Πῶς; ἰδοὺ πῶς. Ἐχουσά ποτε τὴν Ἀσπασίαν νὰ μοὶ λέγῃ ὅτι αἱ καλά προμηθηστρίδες (προξενήτριαι) ἀληθείας μὲν λέγουσαι μεταξὺ τῶν παρακινουμένων εἰς γάμον θαυμασιῶς ἐπιτυχεύουσι, ψευδεῖς δ' ἐπιπροσδοῦσαι ἐπαίρους οὐδὲν ὠφελουσί· διότι οἱ ἐξαπατηθέντες σύλγοι, μισοῦμενοι ἐπειτα, μισοῦσι καὶ τὴν παραίτιον τῆς ἐνάσεως αὐτῶν. Πεισθεὶς λοιπὸν καὶ ἐγὼ περὶ τούτων ὡς ἀλαρθῶν, φρονῶ ὅτι δὲν μοὶ εἶναι συγκυρηγόμενον νὰ σὲ ἐπαιρῶ, ἐὰν δὲν λέγω ἀληθείαν.

—Ἐνόησα· ἄρα, ὦ Σώκρατες, μοὶ εἶσαι τοῦ οὗτος φίλος, ὁποῖος, ἂν μὲν ἔχω τι ἐπιτήδειον πρὸς ἀπόκτησιν φίλων, νὰ συμπράττης εἰς τοῦτο, εἰ δὲ μὴ, δὲν θὰ ἔστεργες νὰ πλάσῃς τι πρὸς ὄφελός μου.

—Ἀλλὰ πότε, ὦ Κριτόβουλε, εἶπερ ὁ Σωκράτης, ρομιζεις ὅτι μάλιστα δύναμαι νὰ σὲ ὠφελήσω; ψευδῶς ἐπαιρῶν σε, ἢ περιώμεος νὰ σὲ πείσω ὅπως γείνης ἀγαθὸς ἀήρ; Μάλιστα δὲν θὰ σὲ ἐλπίουν λέγων ὑπὲρ σοῦ ὅσα θὰ διεφύδοντο εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς σχέσεώς σου;

—Ἐλθέ, λοιπὸν εἰς τὸ συμπέρασμα ὦ Σώκρατες.

—Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι, ἐπειδὴ οὐδὲν θεώτερον φίλον, καὶ ἐπειδὴ ὅπως σοὶ προμηθεύσω τοιοῦτον εἶναι χρεῖα νὰ διηγῶμαι τὰς ἀρετάς σου πανταχοῦ καὶ ἐπειδὴ δὲν δύναμαι νὰ ἐπαιρῶ ἀ-

ρετάς σου μὴ ὑπαρχούσας, ἢ συντομωτάτη, ἀσφαλεστάτη καὶ καλλίστη πρὸς τὸ εὐδοκιμεῖν ὁδὸς, ὧ Κριτόβουλε, εἶναι αὕτη· εἰς ὅ,τι ἂν θέλης καὶ φανῆς ἀγαθός, εἰς τοῦτο καὶ τὰ προσπαθῆς τὰ γένης τφόντι ἀγαθός. Οὕτως ἐγὼ νομίζω ὅτι πρέπει τὰ θηρεύωμεν τοὺς φίλους· ἂν δὲ σὺ γινώσκῃς ἄλλως πως, μάθε με.

Καὶ ὁ Κριτόβουλος, —

— Ἄλλ' ἐντρέπομαι, ἀπεκρίθη, ὦ Σώκρατες, ἀντιλέγων πρὸς ταῦτα· διότι οὔτε καλὰ θὰ ἠδυνάμην τὰ εἶπω, ἀλλὰ, οὔτε ἀληθῆ.

§ 1.

ΕΝ ΤΩ ΑΒΥΚΩΜΑΤΙ ΦΙΛΟΥ

Ἡ ἀγάπη πρέπει νὰ μένη
(schiller)

Ἄφ' ὅτου ἰγνωρίσθημεν πληθὺς παρηλθε χρόνων
καὶ ἡ ἀρχαία γνωριμία
ὑπῆρξεν εἰς ἡμᾶς πηγὴ ἐξ ἧς προήλθε μόνον
ἀγάπη καὶ φιλία

Λοιπὸν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἂν πίνωμεν ἐπίσης,
ὧ φίλε μου, τὸ θεῖον νάμα,
δι' οὗ γεννῶνται ἐν ἡμῖν γλυκεῖται συγκινήσεις
καὶ ἀρετὴ συνάμα.

§ 2.

Ὁρθόπειρα.

Μὴ λέγωμεν mandemoiselle, μὴ λέγωμεν madame,
ἀλλὰ τὴν μὲν πτηνὸν Ἐδέμ, τὴν δὲ πλεωρὸν
[Ἀδάμ

§ 3.

Τὰ τρία πολιτεύματα.

Εἶνε νήπιον τὸ ἔθνος; ὑποκύπτει τὸν αὐχένα
εἰς ἀπολυτὸν μονάρχην, ὡς ἀγέλη εἰς ποιμένα

Εἶνε ἄφρων νεανίσκος; ἔχει χρεῖαν κηδεμόνος
καὶ ὡς κηδεμῶν ὑπάρχει τοῦ συντάγματος ὁ Θεός.

Ἀνεπιύχθη, καὶ ἠνδρώθη; Πλάττει τὴν ἰσονομίαν
καὶ ἐν δόξῃ καθ. ὄψει τὴν ἀρχαίαν Πολιτείαν.

Πλὴν τὸ τελευταῖον εἶδος
τῆς ἀκμαίας κοινωνίας
εἶνε ἄκαυρα πυραμίδος
καὶ . . . στερεῖται ἀσφαλείας!

§ 4.

Ἀνακρίθεια.

Die Jonne, der Mond.

Ὁ Γερμανὸς τὸν ἥλιον ἐκφράζει θηλοκῶς
τὴν τῆς νυκτὸς τὴν δέσποιναν καλεῖ ἀρσενικῶς.

νομίζω τοῦτο ἄδικον, διότι ἡ σκοτία
ἀρμυρίζει τῇ κυρία.

§ 5.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Δάρτου.

Τὸ εὐαγγέλιον τῆς κοινωνίας
ὁ μέγας ἔγραψεν ἱεροφάντης
ὁ Θεὸς Δάντης.

§ 6.

Τέχνη καὶ πνεῦμα.

Ποῖον ὁ Σαξπηρος σχέσιν τηρεῖ πρὸς τοὺς νόμους τῆς
τέχνης;

Ὅταν ὁ Κροισιανὸς ἔχε πρὸς τὴν ἠθικὴν.

Πάντα θεομόν καθεστῶτα παρέβησαν οὗτοι οἱ ἄνδρες,
εἶχον δὲ μόνον θετημὸν τὴν εὐφραν αὐτῶν.

§ 7.

Περίεργος ἀλήθεια.

Ὅλον τὸ χρηστόν ἐστίν, ὡς περ ἐνθάδε.
(Ἀριστοφ. Βάτρ. 783)

Ὅπταν δὴ τῆς ἄκτις τοῦ φαεινοῦ ἡλίου
πληθὺς ἀστέρων ἔχει τὸν αἰθέρα
καὶ ὅπου βλέπετε σωρηδὸν σοφοὺς ἀπόπτουχο
φοβοῦ μὴ εἶε σκοτός ἡ ἑσπέρα.

§ 8.

Βωμαρσαίου δίστιχον.

(γ σφὲν κάτωθεν τοῦ ἐν τῇ κήπιω αὐτοῦ ἀγάλματος τοῦ
Ἐρωτος)

Ἐρωτος, ὅστις ἐνογλεῖ τοὺς οἴκους τίσου κόσμου,
τὴν εὐτυχίαν παρὰ σοῦ ζητῶ τῆς θυγατρὸς μου.

§ 9.

Δικαιολογία

(ὑπὸ Goette).

Κατηγορεῖ τὴν γυναῖκα διότι πολλοὺς μεταλλάσσει!
Πλὴν μὴ ὀνειδίζ' αὐτήν: ἄνδρα ζητεῖ σταθερόν.

§ 10.

Εἰς τὴν σκληρὰν αὐτοῦ γέλην

(ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ)

Ἴδὲ τὸ πορτοκάλιον!
Ἄπο τοῦ δένδρου κρέματα
ἄλλ' ἔφυγεν ὁ Μάρτιος
καὶ ἄνην νέα ἔχονται.
Βαδίζω πρὸς τὸ δένδρον τοῦ
καὶ λέγω: «πορτοκάλιον,
ἄδρὸν μου πορτοκάλιον,
γλυκύ μου πορτοκάλιον,
σὲ σεῖω, δὲν αἰθάνεσαι;
ὦ, πέσον εἰς τοὺς κόλπους μου!

Σ. Δ. ΒΑΛΒΗΣ.